

Primaria

Lingua 3

Programación

Unidade 7

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A hora do almorzo

Descrición da unidade

A lectura que introduce a unidade contén moitos dos ingredientes que se desenvolverán a continuación: desde o léxico referido aos alimentos ata uns peculiares personaxes, pasando polo diálogo e palabras para practicar conceptos gramaticais e ortográficos. O último apartado («A nosa cultura») dedícase esta vez ao Entroido, unha festividade na que a gastronomía adquire case tanto protagonismo coma os disfraces. Por iso, e ao fío do campo semántico que vertebra a unidade, trabállase na última páxina a competencia para a iniciativa e o emprendemento á hora de asimilar a importancia de seguir unha dieta sa.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido aos alimentos.
- Os sufixos.
- Identificación dos artigos como un tipo de determinante.
- Palabras con *nh*.
- Creación dun diálogo.
- Características do conto: os personaxes.
- Aspectos propios da nosa cultura.

Temporalización:

Xaneiro: Febreiro:

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Utilizar correctamente o léxico referido aos alimentos.
- Formar palabras derivadas por sufixación.
- Identificar os artigos como unha clase de determinantes e formar as súas contraccións.
- Escribir correctamente palabras con *nh*.
- Identificar os personaxes dun conto.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Audición do texto da lectura e o do apartado «Escoito e falo» cunha actitude favorable. • Lectura e comprensión dun texto narrativo. • Adquisición de novo vocabulario referido aos alimentos e formación de palabras derivadas mediante sufixos. • Identificación dos artigos e formación das súas contraccións. • Palabras con <i>nh</i>. • Creación de diálogos. • Características do conto: os personaxes. • Coñecemento dalgúns aspectos propios da nosa cultura: o Entroido. 	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler un texto narrativo con fluidez e comprensión.	2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.
	3. Aumentar o vocabulario referido aos alimentos e identificar palabras derivadas por sufixación.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido aos alimentos e palabras novas. 3.2. Forma palabras derivadas a partir doutras dadas engadindo certos sufixos.
	4. Identificar os artigos como un tipo de determinante.	4.1. Recoñece e aplica os artigos, así como as súas contraccións.
	5. Escribir correctamente palabras con <i>nh</i> .	5.1. Escribe correctamente palabras con <i>nh</i> .
	6. Redactar breves textos dialogados.	6.1. Comprende os recursos propios dos diálogos e elabora textos dialogados.
	7. Interiorizar as características básicas do conto: os personaxes.	7.1. Identifica os personaxes como un elemento básico dos contos.
	8. Aprender algúns aspectos propios da nosa cultura.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais atentamente.	<ul style="list-style-type: none"> • CD-Audio do LA.
2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Suxestións metodolóxicas da PD.
2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Ficha de comprensión lectora dos RF. • Actividades propostas na PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido aos alimentos e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 1 de reforzo e actividade 1 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
3.2. Forma palabras derivadas a partir doutras dadas engadindo certos sufixos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD.
4.1. Recoñece e aplica os artigos, así como as súas contraccións.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo e actividade 2 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
5.1. Escribe correctamente palabras con <i>nh</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 3 de ampliación dos RF. • Ditado complementario proposto na PD. • CD-Audio do LA (ditado).
6.1. Comprende os recursos propios dos diálogos e elabora textos dialogados.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo (punto 2) dos RF.
7.1. Identifica os personaxes como un elemento básico dos contos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo (punto 3) e actividade 4 de ampliación dos RF. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descriptor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Valora a cortesía no trato, respecta as quendas de palabra, atende o seu interlocutor...
	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Elabora creacións propias aplicando técnicas literarias.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación.	Recoñece a importancia de coidar a saúde.
	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
	Identificar e manipular elementos matemáticos en situacións cotiás.	Interpreta cantidades e medidas e outras informacións numéricas.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.
	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta con corrección o apoio visual para a realización da actividade.

<i>Aprender a aprender.</i>	Empregar o dicionario como fonte de información.	Manexa o dicionario como apoio para a aprendizaxe e para resolver as actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.
	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.
	Planificar recursos necesarios e pasos a realizar no desenvolvemento dunha actividade.	Organiza unha actividade e xestiona os recursos necesarios.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Aprende a ser responsable de si mesmo.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia.	Utiliza o diálogo como vehículo de comunicación e entendemento.
	Involucrarse ou promover accións cun fin social.	Organiza actividades que favorecen a convivencia.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora a tolerancia e a diferenza, e rexeita calquera actitude discriminatoria ou ofensiva.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Mostrar iniciativa persoal para organizar actividades.	Leva a cabo actividades de maneira autónoma, mostrando seguridade e confianza en si mesmo.
	Optimizar o uso de recursos materiais e persoais no desenvolvemento dunha actividade.	Xestiona os recursos con eficacia.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.	Coida os detalles e a presentación nas actividades desenvolvidas.
	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural.	Mostra interese e respecto polas tradicións.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos o texto da lectura no CD-Audio ou lémosllelo en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido aos alimentos no LA e co apoio do dicionario.
- Traballamos a formación de palabras mediante sufixación.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar artigos e a formar as súas contraccións.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD, e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos no LA o uso do dígrafo *nh*.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de ampliación dos RF.

Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA a alongar oracións.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos coa ficha de reforzo dos RF.

Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos no LA a caracterizar os personaxes dos contos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD e coa ficha de ampliación dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con actividades da PD.

Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos aspectos da nosa cultura no LA.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Deberán reforzarse as habilidades de comprensión lectora e de expresión, tanto oral como escrita, mediante os textos que se ofrecen na unidade, a recitación, as cancións... Asemade, o docente achegará o material complementario que lle pareza oportuno para traballar a competencia lingüística neste sentido.
- Así mesmo, convén fomentar o aspecto lúdico da linguaxe, mediante as adiviñas, as cancións, as actividades de creación, «A caixa dos contos»...
- Cómpre, ademais, fixar hábitos de traballo e habituar ao alumnado ao manexo correcto do dicionario.
- É importante reforzar os contidos que ofrezan maior dificultade para os alumnos con abundante práctica.
- Suxerimos aproveitar a lectura para falar sobre a importancia de alimentarse adecuadamente, tanto no que se refire á dieta como aos horarios e á regularidade. Pódense formular preguntas como as seguintes: *Que é o que lles parece máis e menos san dos seus hábitos alimenticios? Que engadirían e que eliminarían da súa dieta? Que pasa se hai algo que non lles gusta: non o comen, cámbianllo por outra cousa, cómeno igual...? Canto tempo dedican a almorzar? A que hora cean en días de colexio?*
- Para traballar o Entroido, pódense realizar diferentes actividades, como carteis, recompilación de cantigas, menús, etc. Atopará abundante información e recursos na páxina correspondente desta Proposta didáctica.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- A caixa dos contos.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
 - Ana M.ª Fernández: *Contos con sombreiro*, Ed. Planeta&Oxford, col. Camaleón.
 - Chus Pereiro: *Restaurante Farruco*, Edicións Xerais.
 - Gloria Sánchez: *Frangulla*, Ed. Tambre, col. Ala delta.
 - Gonzalo Moure: *Cama e conto*, Edicións Xerais, col. Sopa de libros.
 - Pepe Cáccamo: *O segredo do pan*, Ed. Alfaguara-Obradoiro, col. Infantil-Xuvenil.
 - Xoán Babarro González: *Macarrón de Narices*, Edicións Xerais, col. Merlín.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Información de interese:
 - O reino dos contos: <http://www.oreinodoscontos.com>
 - Os contos de Xandre: <http://contosdexandre.net>
 - Contos audiovisuais (*Os sete cabritos, A pota que trota e Fiz, o coleccionista de medos*) e propostas didácticas para traballalos:
http://www.xunta.es/linguagalega/audiovisuais_para_os_mais_pequenos
 - «Unha lareira de contos» na mediateca da Universidade de Vigo:
<http://tv.uvigo.es/gl/video/mm/13886.html>
 - Alimentación saudable no programa «Xente con vida», promovido pola Consellería de Sanidade:
<http://xenteconvida.sergas.es/Paginas/Categoria/cat/3>
 - Pirámide de alimentos:
<http://www.enredate.org/docs/doc4e8469adcb3ec.pdf>

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?

- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?